

végzés

Rendelkező rész

A Kúria végzése ellen fellebbezésnek és felülvizsgálatnak nincs helye, s ebben az ügyben az indítvány előterjesztője, valamint azonos tartalommal más jogosult újabb felülvizsgálati indítványt nem nyújthat be.

I.

1.

- [1] A Szegedi Járásbíróság a 2017. március 30. napján tartott tárgyaláson meghozott és kihirdetett 8.B.302/2014/64. számú ítéletével ... I. rendű terheltet bűnösnek mondta ki jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntetében [Btk. 408. § a) pont], közokirat hamisítás büntetében [Btk. 342. § (1) bekezdés b) pont] és ügyvédi visszaélés büntetében [Btk. 285. § (1) bekezdés, (2) bekezdés].
- [2] Ezért öt - halmazati büntetésül - 1 év 10 hónap - végrehajtásában 3 év próbaidőre felfüggesztett - börtönbüntetésre és az ügyvédi foglalkozástól végleges hatályú eltiltásra ítélte. Kimondta, hogy a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának esetleges elrendelése esetén az I. rendű terhelt a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra. Rendelkezett a bűnügyi költség viseléséről.
- [3] Az elsőfokú bíróság ítélete ellen az I. rendű terhelt és meghatalmazott védője által bejelentett fellebbezések folytán eljáró Gyulai Törvényszék mint másodfokú bíróság a 2018. április 18. napján tartott nyilvános ülésen meghozott és jogerőre emelkedett 12.Bf.308/2017/10. számú ítéletével az elsőfokú ítéletet az I. rendű terhelt tekintetében megváltoztatta. A közokirat-hamisítás büntetteként [Btk. 342. § (1) bekezdés b) pont] értékelt cselekményt hamis tanúzás büntetéként [Btk. 272. § (2) bekezdés c) pont, (5) bekezdés 1. tétele] minősítette, a kiszabott szabadságvesztés büntetés tartamát 1 év 4 hónapra, az ügyvédi foglalkozástól eltiltás tartamát 3 évre enyhítette. Az I. rendű terhelttel szemben 4.675.000 forint vagyonelkobzást rendelt el. További, a nyomozati iratok 3. és 4. számú mellékletét képező közjegyzői okiratok lefoglalását megszüntette és azok kiadásáról rendelkezett, egyebekben a Szegedi Járásbíróság 8.B.302/2014/64. számú ítéletét az I. rendű terhelt tekintetében helybenhagyta.

2.

- [4] A jogerős ítéletben megállapított és így a felülvizsgálati eljárásban irányadó tényállás lényege a következő:
- [5] ... I. rendű terhelt az ügyvédi tevékenységből eredő jövedelmét 2008. és 2010. év között - az ügyvédi tevékenység során szerzett ismereteit felhasználva - azzal egészítette ki, hogy magánszemélyeknek kölcsönöket nyújtott és kölcsönöket közvetített üzletszerűen.
- [6] E tevékenységek üzletszerű végzése forintban, devizában, illetve valutában a hitelintézetekről és pénzügyi szolgáltatásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (továbbiakban: Hpt.) 3. § (1) bekezdés b) és h) pontja alapján pénzügyi szolgáltatásnak - hitel és pénzkölcsön nyújtásának, valamint pénzügyi szolgáltatás közvetítésének - minősül. E tevékenységek üzletszerű végzéséhez a Pénzügyi Szervezetek Állami Felügyeletének (továbbiakban: PSZÁF) engedélye volt szükséges, amellyel az I. rendű terhelt nem rendelkezett.
- [7] I.-III. tényállási pont

- az I. rendű terhelt 2008. év első felében 350.000 forint kölcsönt adott **tanú 1**-nek. 2010. június 25. napján az adós közjegyző előtt 550.000 forint összegű tartozás-elismerő nyilatkozatot tett, visszafizetését 2010. október 29. napjáig vállalta. A közjegyzői okirat a tartozás összege tekintetében valótlan tartalmú volt. Az adós 2010. augusztus 1. napján elhunyt, így a tartozás teljesítésére sz. I. rendű terhelt az adós özvegyét hívta fel, aki részletekben 500.000 forintot megfizetett.

E cselekményével az I. rendű terhelt 150.000 forinttal gazdagodott jogtalanul.

- 2008 tavaszán az I. rendű terhelt 410.000 forint kölcsönt adott **tanú 2**-nek. A kölcsönszerződésben valótlanul 1.000.000 forintot tüntettek fel a kölcsön összegeként, majd 2009. január 9. napján az adós közjegyző előtt 750.000 forintra tartozás-elismerő nyilatkozatot tett, melynek visszafizetését 2009. március 31. napjáig vállalta. A közjegyzői okirat a tartozás összege tekintetében valótlan tartalmú volt. Az adós a kölcsönt határidőre nem tudta megfizetni, így az I. rendű terhelt 2009. május 20. napján végrehajtási eljárást kezdeményezett a Szentesi Városi Bíróságon, amelyben a valótlan tartalmú tartozás-elismerő nyilatkozatot felhasználta. Annak alapján végrehajtási záradék került kiállításra és a végrehajtási eljárás megindult.

- 2008. augusztus 14. napján az I. rendű terhelt 1.760.000 forint kölcsönt adott Berényiné **tanú 3**-nak, aki 2009. novemberig 2.960.000 forintot visszafizetett, azonban ezt követően további részleteket nem volt hajlandó teljesíteni, ezért az I. rendű terhelt 1.760.000 forint tartozás megfizetésére polgári peres eljárást kezdeményezett az adóssal szemben.

E cselekményével az I. rendű terhelt 1.200.000 forinttal gazdagodott jogtalanul.

[8] IV. tényállási pont

Az I. rendű terhelt 2008 szeptemberében havi 10% kamat kikötése mellett 1.000.000 forint, míg 2008 novemberében havi 15% kamat kikötése mellett további 1.000.000 forint kölcsönt nyújtott **tanú 4** és **tanú 5** részére. Az adósok 2008. november 4. napján 3.500.000 forintról tettek tartozás elismerő nyilatkozatot. 2009. szeptember 11. napjáig az I. rendű terheltnek az adósok 2.925.000 forintot visszafizettek. 2009 szeptemberében az I. rendű terhelt az adósokat a fennmaradó 2.400.000 forint tartozás egy összegben történő visszafizetésére szólította fel, akik ennek nem tudtak eleget tenni.

Az I. rendű terhelt az adósoknak felajánlotta, hogy részükre a II. rendű terhelt tudna kölcsönt nyújtani, amelyből az adósságukat felé rendezhetnék, azonban az általa nyújtott kölcsönről senkinek ne tegyenek említést.

Ezt követően az I. rendű terhelt közvetítése alapján az adósok és a II. rendű terhelt között megállapodás jött létre 3.000.000 forint kölcsönösszegre 5%-os havi kamat kikötése mellett.

A II. rendű terhelt lánya a kölcsön összegét átutalta az I. rendű

terhelt ...-nál vezetett számlájára, melyből 600.000 forintot az adósoknak átadott, míg 2.400.000 forintot az I. rendű terhelt a felé fennálló tartozás kiegyenlítéseként megtartott.

... I. rendű terheltet a II. rendű terhelt megbízta a kölcsönszerződés elkészítésével, melynek ő eleget tett. 2009. szeptember 15-i keltezéssel a II. rendű terhelt és az adósok között kölcsönszerződést készített. Abban a kölcsön tőkeösszegeként 3.450.000 forintot tüntetett fel, annak ellenére, hogy mind ő, mind a szerződő felek is tudták, hogy ez a tőketartozás és a kamat együttes összege. Teljesítési határidőként 2009. december 15. napja került meghatározásra. A kölcsönszerződést az I. rendű terhelt ügyvédi ellenjegyzéssel látta el.

... I. rendű terhelt a jogügylet létrejötte során nem tájékoztatta ügyfelét, a II. rendű terheltet az adósok felé fennálló 2.400.000 forint összegű tartozásáról, valamint arról sem, hogy az adósok ezt az összeget neki nem tudták visszafizetni és a II. rendű terhelt által nyújtott kölcsön jelentős része ennek kielégítésére szolgál. E tényekről a kölcsönszerződés megkötésekor a II. rendű terheltnek nem volt tudomása. ... I. rendű terhelt e magatartásával az ügyvédi tevékenysége során a megbízója, a II. rendű terhelt felé tájékoztatási kötelezettségének nem tett eleget, és rontotta a kölcsön visszafizetésének esélyét. A II. rendű terheltet az ügyvédi etikai szabályok megsértésével tudatosan hátrányos helyzetbe hozta és a 2.400.000 forint megtartásával egyúttal jogtalan haszonra tett szert.

... I. rendű terhelt e magatartásával megszegte az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény 3. § (2) bekezdésében, 16. § (2) bekezdésében, 30. § (1) bekezdés d) pontjában, (2) és (3) bekezdésében foglalt rendelkezéseket, továbbá az ügyvédi hivatás etikai szabályairól és elvárásairól szóló 8/1999. (III.22.) Mük. szabályzat preambulum 4. és 5. pontjában, 3/1. pontjában, 3/2. pontjában, 3/4. pontjában, 5/3. pontjában és 12/4. pontjában írt szabályokat.

Az adósok a kölcsönt visszafizetni nem tudták, így 2009. december 29. napján az I. rendű terhelt újabb kölcsönszerződést készített, melyben a kölcsön összegeként 4.700.000 forintot tüntetett fel.

A II. rendű terhelt az adósok által a végrehajtás korlátozása iránt indított per során szerzett tudomást arról, hogy a 3.000.000 forint kölcsönből az I. rendű terhelt csak 600.000 forintot adott át az adósoknak, a fennmaradó összeget a korábbi tartozás kiegyenlítésére megtartotta.

E cselekményével az I. rendű terhelt 3.325.000 forinttal (925.000 forint + 2.400.000 forint) gazdagodott jogtalanul.

Az I-IV. tényállási pontban írt cselekményekkel összesen 4.675.000 forinttal gazdagodott jogtalanul az I. rendű terhelt.

[9] V. tényállási pont

... I. rendű terhelt 2009 szeptemberében a II. rendű terheltet megkereste azzal, hogy **tanú 6**-nak 1.000.000 forint kölcsönre lenne szüksége. A II. rendű terhelt és **tanú 6** megállapodott abban, hogy 2

hónapra 10%-os havi kamat kikötése mellett kerül sor a kölcsön nyújtására. A II. rendű terhelt közölte, hogy a kölcsön részleteit az I. rendű terhelt intézi. A kölcsön összegét a II. rendű terhelt lánya az I. rendű terhelt bankszámlájára utalta át, aki azt az adósnak átadta.

Az I. rendű terhelt 2009. szeptember 24. napján kölcsönszerződést készített, melyben a kölcsön összege 1.200.000 forintban, a teljesítési határidő 2009. november 24. napjában került megjelölésre. Az adós a tartozásából egy alkalommal 100.000 forintot fizetett meg, így az I. rendű terhelt 2009. december 29. napján újabb kölcsönszerződést készített a felek között, melyben a kölcsön összege 1.500.000 forint, a teljesítési határidő pedig 2010. február 15. napja volt.

II.

1.

- [10] A bíróság jogerős ügydöntő határozata ellen ... I. rendű terhelt és meghatalmazott védője terjesztett elő felülvizsgálati indítványt a Be. 648. § a) pontja alapján arra hivatkozással, hogy a terhelt bűnösségének megállapítására valamennyi terhére rótt bűncselekményben a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.
- [11] Az indítvány szerint az eljáró bíróságok a Btk. 2. § helytelen értelmezésének eredményeként az elbíráláskor és nem az elkövetéskor hatályos Btk.-t alkalmazták.
- [12] Az időbeli hatály szabályának alkalmazása során ugyanis a büntető jogkövetkezményekre vonatkozó összes rendelkezést mérlegelés tárgyává kell tenni. Ennek alapján kell eldönteni, hogy melyik büntetőtörvény alkalmazása kedvezőbb a terhelt számára. Az alapügyben eljáró bíróságok ezzel szemben kizárólag a feltételes szabadságra bocsátásra vonatkozó kedvezőbb rendelkezésre tekintettel jutottak arra a következtetésre, hogy az elbíráláskori Btk. alkalmazása indokolt. Nem vették figyelembe, hogy az ügyvédi visszaélés büntette az elkövetéskor hatályos 1978. évi IV. törvény (továbbiakban: korábbi Btk.) 247. §-a szerint öt évig terjedő szabadságvesztéssel, míg az elbíráláskor hatályos 2012. évi C. törvény (továbbiakban: Btk.) 285. § (2) bekezdése szerint egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő, továbbá az elbíráláskor hatályos büntetőtörvény a középértékes büntetés kiszabására vonatkozó szabályt tartalmazott, míg az elkövetéskori Btk. nem. Ezen túlmenően a büntetés enyhítése körében a korábbi Btk. 87. § (1) bekezdése kedvezőbb rendelkezést tartalmazott mint az elbíráláskori törvény, mivel az e) pontja alapján az egy évnél rövidebb tartamú szabadságvesztés helyett a közérdekű munka, vagy pénzbüntetés kiszabását is lehetővé tette.
- [13] A hamis tanúzás büntette kapcsán az I. rendű terhelt és a védő arra hivatkozott felülvizsgálati indítványában, hogy az ügy lényeges körülményeire vonatkozóan nem történt megtevesztés. A **tanú 2**-nek

nyújtott kölcsön összege 750.000 forint volt és ez alapján került sor a végrehajtási lap kiállítására a közjegyzői okirat felhasználásával, amely a tartozás összegét az adott időpontra vetítve pontosan tartalmazta.

- [14] A jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntette kapcsán azt fejtették ki, hogy a bűncselekmény keretdiszpozíció, amelynek tényállási elemeit a hitelintézetekről és a pénzügyi vállalkozásokról szóló Hpt. rendelkezései konkretizálják. A Hpt. 3. § (1) bekezdés b) és h) pontja szerint pénzügyi szolgáltatás: a hitel és pénzkölcsön nyújtása, illetve a pénzügyi szolgáltatás közvetítése. E tevékenység engedély nélküli végzése csak akkor minősül bűncselekménynek, ha azt üzletszerűen végzik. Az üzletszerűség fogalmának meghatározása tekintetében azonban nem a Btk. hanem a Hpt. szabályai irányadók.
- [15] A Hpt. 2. számú melléklete a III/22. pontjában meghatározza az üzletszerű tevékenység fogalmát, amely: az ellenérték fejében nyereség, illetve vagyonszerzés végett - előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányuló - rendszeresen folytatott gazdasági tevékenység. Az indítványozók szerint a kamat nem minősül ellenértéknek. Ebbe a körbe a regisztrációs díj vagy a kezelési költség tartozhat.
- [16] Ezen túlmenően az előre, egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányuló tevékenység sem róható az I. rendű terhelt terhére, mert az érintett kölcsönszerződések személyre szabottak, egyedileg meghatározottak voltak. Álláspontjának alátámasztásaként hivatkozott a BH 2002.423. számú eseti döntésre, a Legfőbb Ügyészség 2006. évben kiadott jogértelmezésére, valamint a Szegedi Járási Ügyészség 1.B.8888/2010/28/IV. számú határozatára.
- [17] Az I. rendű terhelt által a II. rendű terheltnek ajánlott pénzkölcsönzési lehetőségek, amelyek alapján a II. rendű terhelt és a sértettek között a kölcsönszerződések megkötésre kerültek, pénzügyi szolgáltatási tevékenységnek nem minősíthetők, mert az I. rendű terhelt e tevékenységéért ellenértéket nem kapott.
- [18] A felülvizsgálati indítvány szerint a Szegedi Nyomozó Ügyészség Ny.44/2012. számú vádirata átfedést mutat a Szegedi Járási Ügyészség 1.B.8888/2010/28/III. számú vádiratának IV. tényállási pontjában írt cselekménnyel, melyet a jogerős ítélet is rögzített. Az ügyvédi visszaélés büntette vonatkozásában a nyomozó ügyészség vádirata kizárólag a 2009. szeptember 15-i kölcsönszerződés megszerkesztését és az okirati ellenjegyzését tartalmazza. A jogerős ítéletben e cselekményre vonatkozóan megállapított tényállás helytelenül rögzítette, hogy az I. rendű terhelt az okirat szerkesztésére vonatkozó megbízást kizárólag a II. rendű terhelttől kapta. E jogügyletnél valójában valamennyi fél megbízónak minősül.
- [19] ... I. rendű terhelt a kölcsönszerződést az ügyfelvételi lap tartalma szerint a felek adatszolgáltatása alapján készítette el. A szerződésben kikötött 3.450.000 forint tőkeösszeg a II. rendű terheltet vagyoni hátránnyal nem fenyegette. A kölcsön vissza nem

fizetése ezzel a szerződéses kikötéssel nem volt okozati összefüggésben.

- [20] Hivatkoztak arra, hogy a II. rendű terheltet a kölcsön nyújtásban **tanú 4** és **tanú 5** nyilatkozata vezérelte, amit a Szegedi Nyomozó Ügyészség Ny.44/2012. számú ügyében 2013. október 3. napján a II. rendű terhelt és **tanú 4**, illetve a II. rendű terhelt és **tanú 5** között foganatosított szembesítésről készített jegyzőkönyv is bizonyít.
- [21] A felülvizsgálati indítvány szerint - valósága esetén - az a mulasztás, hogy az I. rendű terhelt nem közölte a II. rendű terhelttel azt a tényt, hogy **tanú 4** és **tanú 5** 2.400.000 forinttal tartozik neki, és a II. rendű terhelt által nyújtandó kölcsön ennek visszafizetésére szolgál, nem képezheti ügyvédi visszaélés alapját, mert nincs olyan normatív szabály, amely az ügyvéd számára előírná, hogy a megbízójával köteles közölni saját magántitkát (üzleti titkát).
- [22] Ezen túlmenően az ügyvédi visszaélés büntette célzatos bűncselekmény, amely csak egyenes szándékkal követhető el. Az I. rendű terhelt cselekvősege tekintetében azonban nem állapítható meg, hogy ügyfelének - a II. rendű terheltnek - hátrányt kívánt okozni. Álláspontja alátámasztására hivatkozott a BH+ 2001.6.257. számú döntésre és a Fővárosi Ítéltábla 3.Bf.33/2014/6. számú határozatára.
- [23] Az I. rendű terhelt és a védő mindezek alapján azt indítványozta, hogy a Kúria az I. rendű terheltet az ellene jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntette, ügyvédi visszaélés büntette és közokirat hamisítás büntette miatt emelt vád alól - elsődlegesen bűncselekmény, másodlagosan bizonyítottság hiányában - mentse fel.
- 2.
- [24] A Legfőbb Ügyészség a BF.1271/2018/1. számú átiratában az I. rendű terhelt és védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványt részben törvényben kizártnak, részben alaptalannak tartotta.
- [25] Kifejtette, hogy a Be. 650. § (2) bekezdése értelmében a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás nem támadható. A Be. 659. § (1) bekezdése szerint a felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye, a felülvizsgálati eljárásban a jogerős ítéletben megállapított tényállás irányadó. Mindebből következően a megalapozottság vizsgálatára nem kerülhet sor. Nincs lehetőség a bizonyítási eljárás mikénti lefolytatásának, a bíróság bizonyítékértékelő tevékenységének és ezen keresztül a bűnösség vitatására sem. A jogkövetkeztetések helyessége kizárólag az irányadó tényállás alapulvételével vizsgálható, eltérő tényállásra alapozva nem támadható.
- [26] A felülvizsgálati indítvány egyes részeiben a tényállás megalapozottságát támadja (pl.: kamatmentes volt a hitelnyújtás), ami a fentiek alapján a törvényben kizárt.
- [27] Az irányadó tényállás maradéktalanul tartalmazza azokat a tényeket, amelyek az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítását megalapozzák, így a bűnösség megállapítását sérelmező részében a felülvizsgálati indítvány alaptalan.
- [28] Az eljáró bíróságok törvényesen alkalmazták az elbíráláskor hatályos Btk.-t, tekintettel a feltételes szabadságra vonatkozó kedvezőbb rendelkezésre. Mind az elsőfokú, mind a másodfokú bíróság egy évet meghaladó büntetés kiszabását látta indokoltnak, így annak, hogy a korábbi Btk. az ügyvédi visszaélés büntette tekintetében öt évig terjedő, míg a Btk. egy évtől öt évig terjedő

szabadságvesztést határozott meg büntetési tételkeretnek, az adott esetben nincs jelentősége, mint ahogy az enyhítő rendelkezésnek sem.

- [29] A bűncselekmények minősítése körében az indítványozók az alapeljárásban előadottakat ismételték meg.
- [30] A jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntette kapcsán a bíróság az üzletszerű tevékenység megállapítását a Hpt. szabályozására alapította (elsőfokú bíróság ítéletének 17. oldala és másodfokú bíróság ítéletének 4. oldala). Az ügyvédi visszaélés büntette körében a jogtalan hátrány okozására irányuló célzatot a bíróság okszerűen indokolta (elsőfokú bíróság ítéletének 17. oldala és másodfokú bíróság ítéletének 4-5. oldala). A hamis tanúzás büntette tekintetében a jogerős ítéletben megállapított tényállás tartalmazza, hogy az I. rendű terhelt 410.000 forint kölcsönt nyújtott **tanú 2**nek, majd ezt követően 2009. január 30. napján 750.000 tőketartozásról tett közjegyző előtt tartozáselismerő nyilatkozatot, ami így a tőketartozás tekintetében valótlán. Ezt az okiratot felhasználva 2009. május 20. napján az I. rendű terhelt a Szentesi Városi Bíróságon végrehajtási eljárást kezdeményezett.
- [31] A vagyoneklobzásra vonatkozó rendelkezés sérelmezése kapcsán rámutatott, hogy a Be. 650. § (1) bekezdés c) pontja szerint nincs helye felülvizsgálatnak akkor sem, ha a törvénysértés egyszerűsített felülvizsgálat keretében orvosolható. A vagyoneklobzás esetében erre a Be. 671. § 12. pontja lehetőséget ad. Egyben utalt rá, hogy az I. rendű terhelt - a felülvizsgálati indítvánnyal célzott - felmentése esetén vagyoneklobzásra sem kerülhetne sor, azonban a felülvizsgálati indítvány a felmentést célzó részében alaptalan, így a vagyoneklobzást támadó részében a törvényben kizárt.
- [32] A Legfőbb Ügyészség mindezek alapján azt indítványozta, hogy a Kúria a Szegedi Járásbíróság 8.B.302/2014/64. számú ítéletét, illetőleg a Gyulai Törvényszék mint másodfokú bíróság 12.Bf.308/2017/10. számú ítéletét a ... I. rendű terheltre vonatkozó részében hatályában tartsa fenn.
3.
- [33] A Legfőbb Ügyészség átiratára - az időközben I. rendű terhelt által meghatalmazott - védő annyiban tett észrevételt, hogy az előterjesztett felülvizsgálati indítványt változatlan tartalommal fenntartotta.

III.

- [34] A felülvizsgálati indítvány részben törvényben kizárt, részben alaptalan.
1.
- [35] A terhelt és a védő a felülvizsgálati indítványát a Be. 648. § a) pontjára alapította. Azt állították, hogy az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítására valamennyi terhére rótt bűncselekményben a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése miatt került sor.
- [36] A tartalma alapján a Kúria azt állapította meg, hogy a felülvizsgálati indítvány a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontján és Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontján alapul.
2.
- [37] A felülvizsgálat rendkívüli jogorvoslat, amely csak a Be. 648. § a), b) és c) pontjában meghatározott felülvizsgálati okokból, és a Be.-ben meghatározott feltételek szerint vehető igénybe.

- [38] A felülvizsgálat alapvető szabálya, hogy a felülvizsgálati indítványban a jogerős ügydöntő határozat által megállapított tényállás nem támadható [Be. 650. § (2) bekezdés]. A felülvizsgálati eljárásban a bizonyítékok ismételt egybevetésének, eltérő értékelésének, valamint bizonyítás felvételének nincs helye. A felülvizsgálati indítvány elbírálásakor a jogerős ügydöntő határozatban megállapított tényállás az irányadó.
- [39] A tényállás irányadósága azt jelenti, hogy a felülvizsgálat során nemcsak maga a tényállás, hanem mindaz, ami a tényállás megállapításához vezetett, támadhatatlan. Ennek megfelelően a tényállás megalapozottsága, a bizonyítékok mikénti mérlegelése sem külön-külön, sem pedig egymás viszonyában nem vizsgálható. Nincs lehetőség a bíróság bizonyítékokat értékelő tevékenységének, s ezen keresztül a bűnösség kérdésének, valamint a - minősítéssel kapcsolatos, vagy más büntető anyagi jogi szabály sérelme nélkül - kiszabott büntetés, illetve annak mértéke vitatására.
- [40] Az I. rendű terhelt és védője a felülvizsgálati indítványban részben a bíróságok bizonyíték-értékelő tevékenységének a helyességét támadta, a bizonyítékok mikénti mérlegelését vitatta, átértékelését kívánta, továbbá a jogerős ítéletben megállapított tényállástól eltérő tények alapján vitatta a terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítását, ami a felülvizsgálati eljárásban kizárt.
- [41] Erre tekintettel a Kúria nem vizsgálhatta, hogy a II. rendű terhelt tárgyalási vallomása vagy a nyomozás során **tanú 4**el, illetve **tanú 5**el fogatosított szembesítésen tett vallomása hitelt érdemlő-e abban a kérdésben, hogy kitől és mikor értesült a **tanú 4** és **tanú 5** I. rendű terhelt felé fennálló tartozásáról, illetve milyen indok alapján nyújtott nekik kölcsönt. Nem foglalhatott állást abban a kérdésben sem, hogy ... I. rendű terhelt a kölcsönszerződés elkészítésére vonatkozóan a megbízást a II. rendű terhelttől vagy valamennyi szerződő féltől - tehát egyrésztől **tanú 4**től és **tanú 5**től, másrésztől a II. rendű terhelttől - kapta, mert ez a bizonyítékok értékelése és a tényállás megállapítása körébe tartozik, ami a tényálláshoz kötöttség folytán a felülvizsgálati eljárásban kizárt.
- [42] A felülvizsgálati indítvány szerint **tanú 2** tartozásának összege a közjegyzői okirat elkészítésekor 750.000 forint volt, és ennek tényét foglalták közjegyzői okiratba. Ezzel szemben az ítéleti tényállás - a hamis tanúzás büntette kapcsán - azt állapította meg, hogy „Ezen közjegyzői okirat valótlan tartalmú, mivel a kölcsön összege nem 750.000 forint volt hanem 410.000 Ft.”
- [43] A felülvizsgálati indítvány ebben a részében is a jogerős ítéletben megállapított tényállást támadta, ami a törvényben kizárt.
- 3.
- [44] A büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő a Be. 649. § (1) bekezdés a) pont aa) alpontja szerint, ha az alapügyben eljáró bíróságok a büntető anyagi jog szabályainak megsértésével állapították meg a terhelt bűnösségét.
- [45] Erre a felülvizsgálati okra hivatkozott az I. rendű terhelt és a védő akkor, amikor azt állította, hogy a terhelt bűnösségének megállapítására valamennyi terhére rótt bűncselekményben törvénysértéssel került sor.
- [46] A Kúria a felülvizsgálati indítványt e körben az alábbiakra tekintettel nem találta alaposnak.
- 3.1.
- [47] A felülvizsgálati indítvány szerint a jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntette körében a jogerős ítéletben a bíróság az üzletszerű elkövetést nem a hitelintézetekről és pénzügyi szolgáltatásokról

szóló 1996. évi CXII. törvény rendelkezésének, hanem a Btk. 459. § (1) bekezdés 28. pontjában meghatározott üzletszerűség fogalmi elemeinek a vizsgálata alapján állapította meg.

- [48] A Hpt. 3. § (1) bekezdés b) pontjában meghatározott hitel és pénzkölcsön nyújtása, valamint a h) pontjában meghatározott pénzügyi szolgáltatás közvetítése (ügynöki tevékenység) pénzügyi szolgáltatásnak minősül, amennyiben azt üzletszerűen végzik. A pénzügyi szolgáltatás a Hpt. 3. § (3) és (4) bekezdése értelmében kizárólag a PSZÁF engedélyével végezhető, amellyel az I. rendű terhelt nem rendelkezett.
- [49] Az alapügyben első fokon eljáró Szegedi Járásbíróság az ítélete indoklásában (ítélet 17. oldal), és azt kiegészítve a másodfokon eljáró Gyulai Törvényszék (ítélet 4. oldal 7. bekezdés) részletes indokát adta annak, hogy az I. rendű terhelt tényállásban megállapított elkövetési magatartása milyen indokok alapján minősül a Hpt. 2. számú melléklete III/22. pontjában meghatározott üzletszerű tevékenységnek, azaz miért tekinthető ellenérték fejében nyereség, illetve vagyonszerzés végett - előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányuló - rendszeresen folytatott gazdasági tevékenységnek.
- [50] Az I. rendű terhelt a kölcsönt minden esetben ellenérték fejében, kamat kikötése mellett nyújtotta. A kamat egyértelműen magában foglalta az általa elérni kívánt nyereséget. Tévesen hivatkoztak az indítványozók felülvizsgálati indítványukban arra, hogy ellenértéknek a regisztrációs díj vagy kezelési költség minősülhetne és nem a kamat.
- [51] A kamat fogalmát a Hpt. 2. számú melléklet III/7. pontja meghatározza. Aszerint a kamat: az adós által a kölcsönnyújtónak (betételhelyezőnek) az elfogadott betét vagy az igénybe vett kölcsön használatáért, kockázataért fizetendő, a betét- vagy kölcsönösszeg százalékában meghatározott, időarányosan térítendő (elszámolandó) pénzösszeg vagy egyéb hozadék. Ennek megfelelően a kamat a kölcsönnyújtónak a kölcsönösszeg használatáért térítendő összeg, azaz a kölcsön ellenértéke, ami nyereségként realizálódik.
- [52] A Kúria maradéktalanul egyetértett az eljáró bíróságok álláspontjával abban is, hogy az I. rendű terhelt tevékenysége előre egyedileg meg nem határozott ügyletek megkötésére irányult, mert a hiteligénylők személyi köre esetleges volt. A több személynek - esetenként akár többszöri alkalommal - történt kölcsönnyújtás, továbbá a közvetítői tevékenység ismétlődése, és a két évig tartó elkövetési idő alapján törvényesen voltak következtetést a bíróságok e gazdasági tevékenység rendszeres jellegére. Helyes jogértelmezéssel állapították meg azt is, hogy a rendszeresség nem azonosítható a folyamatossággal, illetve az állandósággal.
- [53] A felülvizsgálati indítványban hivatkozott BH 2002.243. számú eseti döntés az I. rendű terhelt és védője által kifejtett állásponttal ellentétben azt fogalmazta meg, hogy e bűncselekmény megállapítását megalapozza a huzamosabb ideig (három évig) tartó, kamat kikötése mellett, több személynek nyújtott kölcsön, melynek biztosítékát az állam által fizetendő szociális juttatás felvételére jogosító meghatalmazás képezi. Ez az eseti döntés nem cáfolja, hanem alátámasztja az I. rendű terhelt büntetőjogi felelősségének megállapítását. (A kamat konkrét mértékének a vizsgált bűncselekmény megállapíthatósága körében pedig nincs jelentősége.)
- [54] A kifejtettekre tekintettel az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítására a Btk. 408. § a) pontjában meghatározott jogosulatlan pénzügyi tevékenység büntetése az üzletszerű elkövetés folytán a büntető anyagi jog szabályainak a megsértése nélkül került sor.

3.2.

- [55] A felülvizsgálati indítvány szerint az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítására az ügyvédi visszaélés büntetése is törvénysértéssel került sor. Egyrészt a **tanú 4** és **tanú 5** által az I. rendű terhelttel kötött kölcsönszerződés, a visszafizetés késedelme, illetve annak a II. rendű terhelt által nyújtott kölcsönből történő megfizetése ... I. rendű terhelt magántitka (üzleti titka), és ily módon őt e körben nem terhelte tájékoztatási kötelezettség; másrészt a jogerős ítéletben megállapított tényállás alapján nem állapítható meg az, hogy az I. rendű terhelt az ügyfelének - a II. rendű terheltnek - hátrányt kívánt okozni.

- [56] A Kúria az indítvány megvizsgálása során abból indult ki, hogy a bíróságok a 2009. szeptember 15-i keltezésű kölcsönszerződés, illetve az I. rendű terhelt által azt megelőzően kifejtett magatartás alapján állapították meg az I. rendű terhelt büntetőjogi felelősségét e bűncselekményben.
- [57] A Btk. 285. § (1) bekezdésében meghatározott ügyvédi visszaélés büntetettét az az ügyvéd követi el, aki azért, hogy ügyfelének jogtalan hátrányt okozzon, hivatásából folyó köteleességét megszegi. A (2) bekezdés szerinti minősített eset megállapítását a haszonszerzési célzat alapozza meg.
- [58] Az elsőfokú bíróság meghatározta azokat az ügyvédi kötelezettségeket, amelyeket az I. rendű terhelt e cselekményével megszegett (elsőfokú ítélet, tényállás 6. oldal 1. bekezdése és indokolás 17. oldal 7. bekezdése), ugyanakkor adós maradt azok tartalmi elemzésével, amelyet a másodfokú bíróság sem orvosolt.
- [59] Az ügyvédi visszaélés büntetteként értékelt cselekmény elkövetésének idején hatályban volt, az ügyvédekről szóló 1998. évi XI. törvény (továbbiakban: Ütv.) előírta, hogy az ügyvédnek hivatását a legjobb tudása szerint, lelkiismeretesen, a jogszabályok megtartásával kell gyakorolnia, tevékenységében köteles mindenkor az ügyvédi hivatáshoz méltó magatartást tanúsítani [3. § (2) bekezdése]. Az ügyvéd többek között képviseli az ügyfelét, szerződést, beadványt, más iratot készít, ezekkel összefüggésben pénz és értéktárgy letéti kezelését végzi [Ütv. 5. § (1) bekezdés a), d) és e) pont]. Ezen ügyvédi letétet a megbízáshoz kapcsolódó eljárási cselekmények költségének fedezeteként és azok teljesítésére, vagy a megbízáshoz kapcsolódóan megőrzésre fogadhat el [Ütv. 30. § (1) bekezdés b) és c) pont]. A készpénz és értéktárgy letétként való átvételét az ügyvéd írásban, letéti szerződésben köteles rögzíteni. Az ügyvéd az átvett készpénzt és értéktárgyat kizárólag letétként kezelheti, azt nem hasznosíthatja, és nem fogadhat el olyan megbízást, amely a letét felhasználására hatalmazza fel [Ütv. 30. § (2) és (3) bekezdés].
- [60] Az ügyvédi hivatás etikai szabályairól és elvárásairól szóló 5/2008. (XI.27.) MÜK szabályzattal módosított 8/1999. (III.22.) MÜK szabályzat preambuluma az ügyvédi hivatás alapelvei és alapértékei között határozta meg a különböző ügyfelek között, illetve az ügyfél és az ügyvéd közötti érdekütközés elkerülésének a követelményét. A Szabályzat 3/4. pontja kimondja, hogy tilos minden olyan ténykedés, mely ellentétes a megbízó jogos érdekével. Az 5/3. pont szerint az ügyvéd nem folytathat olyan tevékenységet sem, amely tételes összeférhetetlenségi szabályt nem sért, azonban az ügyvédi hivatás méltóságát sérti.
- [61] A jogerős ítéletben megállapított és így a felülvizsgálat során irányadó tényállás szerint az I. rendű terhelt e kötelezettségeit megszegte. A II. rendű terhelt jogos érdekével ellentétes magatartást tanúsított, amikor olyan személyeket közvetített hozzá kölcsönnyújtás céljából, akikről tudta, hogy 2.400.000 forinttal tartoztak neki. Ezt követően az erre vonatkozó kölcsönszerződést a II. rendű terhelt megbízásából elkészítette anélkül, hogy őt tájékoztatta volna arról, hogy abból részben a kölcsönt felvevők az I. rendű terhelt felé fennálló tartozása kerül megfizetésre. E tények elhallgatásával az adósok kölcsön visszafizetési képességét érintően lényeges tényeket hallgatott el ügyfele elől. A kölcsön összegét a II. rendű terhelt lánya utalta át az I. rendű terheltnek, aki ezt az összeget nem adta át a kölcsönfelvevőknek, hanem azt a korábbi, felé fennálló tartozásba

beszámítva megtartotta. E magatartásával a fentebb hivatkozott letétkezelési szabályokat szegte meg.

- [62] A felülvizsgálati indítvány szerint az I. rendű terhelt magántitokhoz való joga erősebb mint az ügyvédi foglalkozásból eredő tájékoztatási kötelezettsége. Ez az érvelés a letétkezelési szabályok megsértése tekintetében nem értelmezhető.
- [63] Az ítélkezési gyakorlat kimunkálta a magántitok tartalmi elemeit. Eszerint magántitok minden olyan bizalmas, csak szűk körben, illetve beavatottak előtt ismert - személyi, családi, vagyoni helyzetre, egészségi állapotra, sajátos szokásokra vonatkozó - tény vagy adat, amelynek nyilvánosságra kerülése a magántitok jogosultjára nézve érdeksérelemmel járna (BH 2004. 170.).
- [64] Ez alapján a magántitok fogalmi eleme, hogy annak nyilvánosságra kerülése érdeksérelemmel jár az arra jogosult számára. Az I. rendű terhelt által korábban nyújtott kölcsön ténye, a nyilvánosságra kerülése esetén nem jelentett volna érdeksérelemet a számára. Kizárólag azt eredményezhette volna - ahogy azt az első- és másodfokú bíróság is megállapította ítélete indokolásába -, hogy a II. rendű terhelt nem nyújt hitelt és ebből eredően az adósok továbbra sem fizetik meg tartozásukat az I. rendű terheltnek.
- [65] Mindezek alapján nem minősül az I. rendű terhelt magántitkának a felé fennálló tartozás és annak a II. rendű terhelt által nyújtott kölcsönből való kielégítésének ténye.
- [66] Csupán a teljesség érdekében utal e körben a Kúria arra, hogy amennyiben valóban magántitoknak minősülnének a vizsgált adatok, akkor az ilyen jogügyletben történő közreműködést az ügyvédi hivatásra vonatkozó jogi normák - az ügyfél és az ügyvéd közötti érdekellentétre tekintettel - kifejezetten tiltják, s ezért az az ügyvédi hivatásából folyó köteleesség megszegésnek minősülne.
- [67] Megállapította végül a Kúria, hogy az alapügyben eljár bíróságok (elsőfokú ítélet 17. oldal 6. bekezdés, másodfokú ítélet 4. oldal utolsó és 5. oldal 1. bekezdés] helyes indokát adták annak, hogy az I. rendű terheltet az ügyfele - a II. rendű terhelt - vonatkozásában hátrány okozására irányuló szándék vezérelte, amely az irányadó tényállás alapján egyben haszonszerzési célzat is volt. Ezzel a Kúria maradéktalanul egyetértett.

3.3.

- [68] A felülvizsgálati indítvány szerint a hamis közokirat nem vonatkozott az ügy lényeges körülményére, ezért az I. rendű terhelt bűnösségének megállapítására a hamis tanúzás büntetében is törvénysértéssel került sor.
- [69] Ennek kapcsán a Kúria fentebb már kifejtette, hogy a felülvizsgálati indítvány a jogerős ítéletben megállapított tényállástól eltérő tények alapján vitatta a bűnösség megállapítását, ami e rendkívüli jogorvoslati eljárásban a törvény által kizárt. Az irányadó tényállás szerint a „közjegyzői okirat valótlán tartalmú, mivel a kölcsön összege nem 750.000 Ft volt, hanem 410.000 Ft.” (elsőfokú ítélet 4. oldal 2. bekezdése).
- [70] A végrehajtási eljárásban a követelés összege lényeges tény. Az I. rendű terhelt a Szentesi Városi Bíróságon 2009. május 30. napján

végrehajtási eljárást kezdeményezett. Ebben az eljárásban csatolta a közjegyző előtt tett tartozás elismerő nyilatkozatot, amely alapján a végrehajtási záradék kiállításra került, és a végrehajtási eljárás megindult. Ezért jogerős ítéletében a bíróság törvényesen állapította meg az I. rendű terhelt bűnösségét a Btk. 272. § (2) bekezdés c) pontjára tekintettel az (5) bekezdés 1. tétele szerint minősülő hamis tanúzás büntetében.

4.

- [71] A Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontja értelmében a büntető anyagi jog szabályainak megsértése miatt felülvizsgálati indítvány terjeszthető elő, ha a bíróság a bűncselekmény törvénysértő minősítése miatt, illetve a Btk. más szabályának megsértésével szabott ki törvénysértő büntetést. Részben erre a felülvizsgálati okra hivatkozott a védő akkor, amikor azt állította, hogy a bíróságok megsértették az időbeli hatály szabályát is.
- [72] A korábbi Btk. 2. §-a értelmében a bűncselekményt az elkövetése idején hatályban lévő büntetőtörvény szerint kell elbírálni. Ha a cselekmény elbírálásakor hatályban lévő új büntetőtörvény szerint a cselekmény már nem bűncselekmény, vagy enyhébben bírálendő el, akkor az új büntetőtörvényt kell alkalmazni. A Btk. ezzel lényegében azonos szabályozást tartalmaz.
- [73] A terhelt és a védő helytállóan hivatkozott arra, hogy a bíróságnak a Btk. Általános részének és Különös részének együttes, komplex vizsgálata alapján kell állást foglalnia abban, hogy az elkövetéskor, vagy az elbíráláskor hatályos büntető törvénykönyv alkalmazása biztosít-e kedvezőbb elbírálást a terhelt számára.
- [74] Ez a vizsgálat azonban nem általános jellegű, hanem a konkrét terhelt konkrét büntetőügyére vonatkozó egyedi értékelést igényel, amelynek során az elkövetéskori és elbíráláskori jogszabályok adott ügyben releváns valamennyi általános részi és különös részi rendelkezésének egybevetésével kell állást foglalni abban a kérdésben, hogy melyik törvény rendelkezései eredményeznek enyhébb elbírálást az elkövető számára (BH 1996.403., BH 2014.129. , BH 2016.192.).
- [75] A kedvezőbb elbírálás tárgyában való állásfoglalás nem szűkíthető le csupán a büntetési tétel-keretekre, hanem összetett értékelést igényel. E vizsgálódás során gondolati síkon mind a két törvény szerint meg kell határozni a bíróság által megállapított konkrét bűncselekmény miatt kiszabható, illetve kiszabandó büntetéseket, majd ezután ténylegesen azt a törvényt kell alkalmazni, amely összességében a konkrét esetben enyhébb elbírálást eredményez (BJD 8424., BH 2016.192.).
- [76] A jogerős ítélet alapján megállapítható, hogy e gondolati folyamatban mind az elsőfokú, mind pedig a másodfokú bíróság arra a megállapításra jutott, hogy az I. rendű terhelttel szemben egy évnél hosszabb tartamú szabadságvesztés büntetés kiszabása indokolt. Ebből következően a kedvezőbb törvény megválasztása tekintetében a konkrét esetben az ügyvédi visszaélés büntette büntetési tételkerete alsó határának (korábbi Btk. 247. § öt évig terjedő szabadságvesztés, Btk. 285. § (2) bekezdés egy évtől öt évig terjedő szabadságvesztés), valamint ehhez igazodóan a büntetés

enyhítésére a korábbi Btk. 87. § (2) bekezdés e) pontjában meghatározott szabálynak (amelynek alkalmazása a kifejtettek szerint a konkrét terhelt konkrét bűnügyében fel sem merülhetett) nincs jelentősége.

- [77] Töretlen az ítélkezési gyakorlat abban, hogy a büntetés kiszabása során a középértékre utaló rendelkezés nem jelenti a tételkeret adta lehetőségek szűkítését, így önmagában, annak bünteteskiszabási elvként való meghatározása nem eredményez a terhelt számára kedvezőtlenebb elbírálást (BH 2001.354., BH 2014.129.).
- [78] Mindezek tükrében - a Kúria 4/2013. BK véleményére is figyelemmel - helyesen foglaltak állást az alapügyben eljáró bíróságok abban, hogy az elbíráláskori Btk. kedvezőbb elbírálást eredményez az I. rendű terhelt számára a Btk. 38. § (2) bekezdésében meghatározott, a feltételes szabadságra vonatkozó rendelkezés alapján. A szerint ugyanis a kiszabott szabadságvesztés végrehajtásának esetleges elrendelése esetén az I. rendű terhelt már a büntetés kétharmad részének kitöltését követő napon bocsátható feltételes szabadságra, míg a korábbi Btk. 47. § (2) bekezdése szerint a feltételes szabadságra bocsátásnak csak akkor van helye, ha az elítélt a börtönben végrehajtandó büntetésének legalább háromnegyed részét, kitöltötte.
- [79] Törvényes minősítés mellett, a büntetőjog más szabályainak megszegése hiányában önmagában a büntetés nemének, mértékének a sérelmezése a felülvizsgálatot nem alapozza meg (EBH 2011.2387., BH 2016.264., BH 2012.239., BH 2005.337.), ezért a Be. 649. § (1) bekezdés b) pont ba) alpontjára alapított felülvizsgálati indítvány a törvényben kizárt.

5.

- [80] Az I. rendű terhelt és a védő a vagyonek Kobzásra vonatkozó rendelkezést arra hivatkozással támadta, hogy az I. rendű terhelt felmentése esetén a vagyonek Kobzás elrendelése is kizárt.
- [81] A Kúria azonban a felülvizsgálati indítványt az I. rendű terhelt felmentésére irányuló részében - a fentebb kifejtettek alapján - nem tartotta alaposnak. Ennél fogva a felülvizsgálati indítvány a vagyonek Kobzást támadó részében törvényben kizárt, mert a Be. 650. § (1) bekezdés c) pontja szerint e rendkívüli jogorvoslatnak nincs helye, ha a törvénysértés egyszerűsített felülvizsgálat keretében orvosolható. A Be. 671. § 12. pontja értelmében pedig egyszerűsített felülvizsgálatnak van helye, ha a bíróság jogerős ítéletében nem vagy nem a törvénynek megfelelően határozott a vagyonek Kobzás tárgyában.
- [82] A kifejtettek alapján a Kúria - a Be. 660. § (1) bekezdés főszabálya alapján tanácsülésen, a Be. 655. § (1) bekezdés főszabálya szerinti összetételben eljárva, és miután a Be. 659. § (6) bekezdése alapján hivatalból vizsgálandó ún. abszolút eljárási szabálysértést sem észlelt - az I. rendű terhelt és védője által előterjesztett felülvizsgálati indítványnak nem adott helyt, és a megtámadott határozatokat az I. rendű terhelt tekintetében - a Be. 662. § (1) bekezdés a) pontja alapján - hatályában fenntartotta.
- [83] A Be. 653. § (1) bekezdése értelmében a felülvizsgálati eljárás lefolytatására a harmadfokú bírósági eljárás szabályait az e Fejezetben foglalt eltérésekkel kell alkalmazni. A harmadfokú bíróság határozatával szemben viszont a Be. nem biztosítja a fellebbezés lehetőségét, s attól eltérő rendelkezést a Be. XC. Fejezete sem tartalmaz. A végzés ellen tehát nincs helye

fellebbezésnek.

[84] Felülvizsgálatát pedig a Be. 650. § (1) bekezdés b) pont 2. fordulata zárja ki.

Az esetleges újabb indítvánnyal kapcsolatos figyelmeztetés a Be. 652. § (6) és (7) bekezdésén alapul azzal, hogy azt a Kúria - a Be. 656. § (4) bekezdése szerinti feltételek fennállása esetén - érdemi indokolás nélkül elutasíthatja.

Budapest, 2019. április 15.

Dr. Molnár Gábor Miklós
Dr. Krecsik Eldoróda
a tanács elnöke
bíró

Dr. Gimesi Ágnes
előadó bíró